

Referat fra seminar på Nobels fredssenter 1.2.19

Menn og gutter voldtas også, men de færreste får hjelp.

Sitter skamfølelsen enda dypere hos dem?

Overgrep mot kvinner får mest oppmerksomhet, men menn utsettes også for seksuell vold. Som medlem av Forum 1325 (Kvinner, fred og sikkerhet) ble sorooptimistene invitert til et ekspertseminar i Fredssenteret. Seminaret var et samarbeid mellom Kirkens Nødhjelp, Nobels Fredssenter, Utenriksdepartementet og ABBAD (libanesisk ressurscenter, tilknyttet FN). **Monica Faye** deltok også frem til lunsj.

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide åpnet seminaret ved å fremheve: *Seksualisert vold er ikke en tilleggs effekt av krig, det er et våpen* som er under rapportert. Vi vet altfor lite om vold mot menn og hvordan de reagerer. Viktig å få frem historier og forskning, slik at overlevende kan få bistand og overgripere kan stilles til ansvar. I mai 2019 skal det arrangeres en internasjonal donorkonferanse i Oslo. Håpet er at det vil generere handling. Utenriksministeren understreket et enormt humanitært behov i Syria som krever flersidig tilnærming. Man må arbeide med hele lokalsamfunnet, både menn og kvinner, gutter og jenter.

Kirkens Nødhjelp bekrefter at de allerede arbeider med hele samfunn, både kvinner og menn er i målgruppen. Nobels fredspris 2018 har satt fokus på seksualisert vold. Likevel er det viktig å få frem at menn ikke bare er overgripere, men også blir tvunget til å ha sex med andre menn og utføre seksualisert vold. For å lykkes med bekjempelse av kjønnsbasert vold, må man snakke om menns rolle. Ifølge UD viser en undersøkelse blant tidligere soldater i Liberia at 1/3 av mennene har opplevd seksuell vold. I DR Kongo har ¼ av mennene opplevd det samme. Seksualisert vold mot gutter og menn i krigen i Syria er også mer utbredt enn man har trodd. En rapport fra FNs høykommissær for flyktninger dokumenterer at volden oppleves i mange fangeleirer. Den rammer gutter helt ned i 8-10 års alderen og menn opp i 80-årene, men uansett alder er det for skamfullt å snakke om hva de utsettes for. Kjønnsbaserte maktstrukturer ligger tydelig til grunn for overgrepene. Derfor er det viktig at man får religiøse ledere og mannlige politikere til å engasjere seg.

Å arbeide med menn er ofte veldig forskjellig fra å arbeide med kvinner. Man må begynne med å lytte til menn som er overlevende etter vold, men også de som har vært voldsmenn, eller begge deler. Å arbeide med menn og gutter betyr ikke at fokus tas bort fra jenter og kvinner, som utgjør det store flertallet.

**Stiftelsen Alternativ til Vold fortalte om sitt
voldsforebyggende arbeid.**

Det rekrutteres til barnearbeid og -soldater gjennom tortur/vold: både i hjem, parker, blant foreldreløse, på arbeidsplasser og åpne gater. Man er ikke trygg noe sted. ATV jobber for likestilling, voldsstyring og tilbyr hjem for dem som opplever vold i nære relasjoner.

Hjelpeapparatet må styrkes slik at man også kan gi gutter og menn bistand. Barna rekrutteres tidlig, gjerne med tvang. Bevisste traumatiske opplevelser gjør at barna kontrolleres gjennom frykt. *Er du lydig, kan du føle deg trygg. I motsatt fall straffer vi deg hardt.* De blir hjernevasket om at foreldre og familie ikke vil ha noe med dem å gjøre.

Vi fikk se to filmer med menn fra Syria, tatt opp i Beirut, som tydelig viste to typer maskulinitet. En sårbar mann som måtte voldta en annen mann, samt se på at tre menn voldtok hans søster. Han følte seg helt hjelpeløs, kunne ikke gjøre noen ting. Han satt igjen med skam, selvforakt, skyldfølelse og selvmordstanker. Den andre mannen kom fra et meget voldelig hjem, hvor både mor og barna var slått av familiefaren. Den ene sønnen klarte å rømme, men ble selv voldelig og endte opp som gjengleder. Han var tydelig hjernevasket, blitt fortalt at han var svak hvis han gråt. Faren hadde vært en negativ rollemodell for han, og gutten ble en kopi av sin voldelige far. Dette bekrefter også forskningen. 60-70% av de kriminelle har vokst opp i voldelige hjem.

Det kom tydelig frem fra forskerne i møtet at den maskuline mannsrollen må endres. I den ekstreme maskuliniteten skal mannen være hard og rå. Det å bruke våpen er tøft og i ytterste konsekvens mandig. Å være human er svakt. I tillegg ligger gjengjeldelse i kulturen. En syrer som var blant deltagerne i salen, ba om ordet og bekreftet at mange steder i Syria er det viktigere med militær trening enn vanlig skolegang.

For å oppnå positiv maskulinitet, trengs mannlige endringsagenter, gjerne unge menn. Man må få menn til å se seg selv, sin kultur og tradisjon og reflektere over egen atferd. Først da kan man få endret formen for maskulinitet og bli rollemodell for en annen type mann. Fredsprisvinner Mukwege snakker om positiv maskulinitet. Han må støttes fordi han når ut til unge menn, samt religiøse og politiske ledere.

Endring tar tid, men man kan se positive resultater. Menn gjør husarbeid, slik at kvinner får mer fritid og volden reduseres. Strukturelle endringer er en betingelse. Det er også viktig å snakke med gutter i fredstid og gjennomføre treningsprogram. Å lytte mer til dem, finne utfordringene og ikke bare snakke om menn som fiender vil gi resultater, men vi trenger nyteknung og ansvarliggjøring. **Vi må være både tålmodige og utålmodige på samme tid**, avsluttet forskeren fra UK.

Gerd Louise Molvig
Norgesunionens FOKUS-kontakt